

DEKLARACIJA O PRAVIMA OSOBA KOJE PRIPADAJU NACIONALNIM ILI ETNIČKIM, VJERSKIM I JEZIČNIM MANJINAMA

usvojena i proglašena na 47. zasjedanju Opće skupštine Ujedinjenih naroda, 18. prosinca 1992. godine (rezolucija br. 47/135)

Opća skupština,

ponovno potvrđujući da je jedan od temeljnih ciljeva Ujedinjenih naroda, kao što je proglašeno u njihovoj Povelji, promicanje i poticanje poštivanja ljudskih prava i temeljnih sloboda za sve, bez razlike glede rase, spola, jezika ili vjere,

ponovno potvrđujući vjeru u temeljna ljudska prava, u dostojanstvo i vrijednost ljudske osobe, u jednakost prava muškaraca i žena te velikih i malih naroda,

želeći promicati ostvarenje načela sadržanih u Povelji, Općoj deklaraciji o ljudskim pravima, Konvenciji o sprječavanju i kažnjavanju zločina genocida, Međunarodnoj konvenciji o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije, Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima, Međunarodnom paktu o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima, Deklaraciji o ukidanju svih oblika nesnošljivosti i diskriminacije na temelju vjere ili uvjerenja te Konvenciji o pravima djeteta, kao i u drugim odgovarajućim međunarodnim instrumentima usvojenim na svjetskoj ili regionalnoj razini, ali i onima sklopljenim između pojedinih država članica Ujedinjenih naroda,

nadahnutu odredbama članka 27. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima o pravima pripadnika etničkih, vjerskih ili jezičnih manjina,

smatrajući da promicanje i zaštita prava pripadnika nacionalnih ili etničkih, vjerskih i jezičnih manjina pridonosi političkoj i društvenoj stabilnosti država u kojima oni žive,

naglašavajući da promicanje i zaštita prava osoba koje pripadaju nacionalnim ili etničkim, vjerskim i jezičnim manjinama, kao neodvojiv dio cjelovitog društvenog razvoja u demokratskom okviru temeljenom na vladavini prava, pridonosi učvršćenju prijateljstva i suradnje među narodima i državama,

smatrajući da Ujedinjeni narodi imaju važnu ulogu u zaštiti manjina,

imajući na umu dosadašnje rezultate u sustavu Ujedinjenih naroda na promicanju i zaštiti prava osoba koje pripadaju nacionalnim ili etničkim, vjerskim i jezičnim manjinama, napose Komisije za ljudska prava, Podkomisije za sprječavanje diskriminacije i zaštitu manjina, kao i tijela ustanovljenih u skladu s međunarodnim paktovima o ljudskim pravima i drugim odgovarajućim međunarodnim instrumentima ljudskih prava,

uzimajući u obzir značajne rezultate međuvladinih i nevladinih organizacija u zaštiti manjina te u promicanju i zaštiti prava osoba koje pripadaju nacionalnim ili etničkim, vjerskim i jezičnim manjinama,

proglašava ovu Deklaraciju o pravima osoba koje pripadaju nacionalnim ili etničkim, vjerskim i jezičnim manjinama:

Članak 1.

1. Države će na svojim područjima štiti opstanak i nacionalni ili etnički, kulturni, vjerski i jezični identitet manjina te unaprjeđivati uvjete potrebne za razvoj tog identiteta.
2. Države će donijeti odgovarajuće zakone i druge mjere kako bi ostvarile te ciljeve.

Članak 2.

1. Osobe koje pripadaju nacionalnim ili etničkim, vjerskim i jezičnim manjinama (u daljnjem tekstu: osobe koje pripadaju manjinama) imaju pravo slobodno, bez ikakvog miješanja sa strane i bez ikakve diskriminacije, privatno i javno uživati svoju kulturu, ispovijedati i prakticirati svoju vjeru i služiti se svojim jezikom.
2. Osobe koje pripadaju manjinama imaju pravo aktivno sudjelovati u kulturnom, vjerskom, društvenom, gospodarskom i javnom životu.
3. Osobe koje pripadaju manjinama imaju pravo na državnoj i, kad je potrebno, na regionalnoj razini, aktivno sudjelovati u donošenju odluka koje se odnose na njima pripadajuće manjine ili na područja u kojima one žive, na način koji je u skladu sa zakonom.
4. Osobe koje pripadaju manjinama imaju pravo osnivati i održavati svoje udruge.
5. Osobe koje pripadaju manjinama imaju pravo bez ikakve diskriminacije uspostavljati i održavati slobodne i miroljubive odnose s drugim pripadnicima svoje grupe i s osobama koje pripadaju drugim manjinama te prekogranične odnose s građanima drugih država, s kojima su povezani po nacionalnosti ili etnicitetu, vjeri ili jeziku.

Članak 3.

1. Osobe koje pripadaju manjinama mogu bez ikakve diskriminacije ostvarivati svoja prava, uključujući i ona koja su utvrđena ovom Deklaracijom, pojedinačno i u zajednici s drugim pripadnicima svoje grupe.
2. Niti jedna osoba koja pripada manjini ne smije se dovesti u nepovoljan položaj temeljem primjene ili neprimjene prava utvrđenih u ovoj Deklaraciji.

Članak 4.

1. Države će poduzeti, kad je to potrebno, mjere kako bi osobama koje pripadaju manjinama osigurale puno i djelotvorno korištenje njihovih ljudskih prava i temeljnih sloboda bez ikakve diskriminacije i u punoj jednakosti pred zakonom.

2. Države će poduzeti mjere za stvaranje povoljnih uvjeta u kojima osobe koje pripadaju manjinama mogu izraziti svoja obilježja i razvijati svoju kulturu, jezik, vjeru, tradiciju i običaje, osim kad je takvo djelovanje suprotno domaćem pravu i međunarodnim standardima.

3. Države trebaju, kad je to moguće, poduzeti odgovarajuće mjere kako bi osobe koje pripadaju manjinama imale odgovarajuće uvjete za učenje svog materinskog jezika ili za služenje svojim jezikom u nastavi.

4. Države trebaju, kad je to primjereno, poduzeti mjere u području odgoja i obrazovanja kako bi poticale stjecanje znanja o povijesti, tradiciji, jeziku i kulturi manjina koje žive na njihovu području. Osobe koje pripadaju manjinama trebaju imati odgovarajuće uvjete kako bi stekle znanje o društvu kao cjelini.

5. Države trebaju razmotriti odgovarajuće mjere kako bi osobe koje pripadaju manjinama mogle u potpunosti sudjelovati u gospodarskom napretku i razvoju svoje zemlje.

Članak 5.

1. Državne politike i programi moraju se planirati i provoditi uz uvažavanje legitimnih interesa osoba koje pripadaju manjinama.

2. Programi međudržavne suradnje i potpore moraju se planirati i provoditi uz uvažavanje legitimnih interesa osoba koje pripadaju manjinama.

Članak 6.

U cilju jačanja uzajamnog razumijevanja i povjerenja, države trebaju surađivati na pitanjima koja se odnose na osobe koje pripadaju manjinama, *inter alia*, razmjenjujući informacije i iskustva.

Članak 7.

Države trebaju surađivati u cilju promicanja zaštite prava utvrđenih ovom Deklaracijom.

Članak 8.

1. Ništa u ovoj Deklaraciji ne smije spriječiti države u ispunjavanju njihovih međunarodnih obveza koje se odnose na osobe koje pripadaju manjinama. Države će napose u dobroj vjeri ispunjavati odgovornosti i obveze koje su preuzele pod međunarodnim ugovorima i sporazumima.

2. Ostvarivanje prava utvrđenih ovom Deklaracijom ne smije ugroziti uživanje općepriзнatih ljudskih prava i temeljnih sloboda od strane svih osoba.

3. Mjere koje države poduzmu kako bi osigurale puno uživanje prava utvrđenih ovom Deklaracijom, ne smiju se *prima facie* smatrati suprotnim načelu jednakosti sadržanom u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima.

4. Ništa se u ovoj Deklaraciji ne može tumačiti tako da dopušta ikakvu djelatnost suprotnu svrhama i načelima Ujedinjenih naroda, uključujući suverenu jednakost, teritorijalnu cjelovitost i političku neovisnost država.

Ništa se u ovoj Deklaraciji ne može tumačiti tako da podrazumijeva pravo neke države, grupe ili pojedinca da poduzmu bilo koju akciju ili izvrše bilo koji čin kojim se poništava neko od ovdje utvrđenih prava i sloboda.

Članak 9.

Specijalizirane ustanove i druge organizacije u sustavu Ujedinjenih naroda pridonijet će u svojim područjima punom ostvarenju prava i načela utvrđenih ovom Deklaracijom.

Prevela: *Irena Stanić-Rašin*